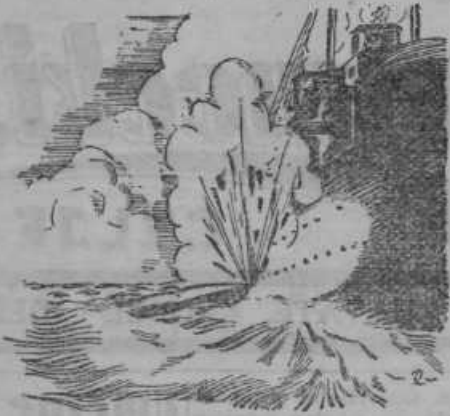

Avtomatična aviacija — najstrašnejše orožje bodoče vojne

Znano je, da so uporabljali v svetovni vojni majhne motorne čolne za napad na sovražne ladje. Ti majhni motorni čolni so se dali avtomatično brezžično upravljati z obrežja ali pa iz spremljajočih letal, ki so se skrivala v velikih višinah. Seveda v motornih čolnih ni bilo žive duše, pač pa je bila nameščena fina aparatura sprejemnega brezžičnega stroja, ki je vodila čoln točno po ukazih oddajne brezžične postaje na letalu ali obrežju. Ti avtomatično upravljani čolni so bili polni eksplozivne snovi in so imeli to nalogo, da so se zaleteli v sovražno ladjo, nakar se je zaradi udarca vžgala eksplozivna snov, ki

je raznesla čoln, obenem pa tudi potopila sovražno vojno ladjo.

Danes se tudi vojne ladje upravljajo na brezžični način. Vendar te ladje služijo le kot tarča topovom ob pomorskih manevrih modernih mornaric.

Ob koncu svetovne vojne so pa že delali poskuse z letali brez pilota. Tako letalo vodi robot, stroj, nameščen v letalu. Robot, tudi avtopilot imenovan, nima človeške oblike. To je komplicirana aparatura, ki vodi letalo sigurneje od človeške roke k svojemu cilju. Pravi pilot, ki se je tudi vozil s tem avtomatičnim letalom, ni imel drugega opravka, kot da je dal letalu gotovo hitrost, višino in smer. Vse ostalo delo je prevzela aparatura, ki pazi, da ne popusti hitrost, da letalo ne odstopi od smeri in da ne pade z ozirom na višino.

V Ameriki se je pojavil že dokaj prej ta pilot, ki opravlja delo pravega pilota. Znano

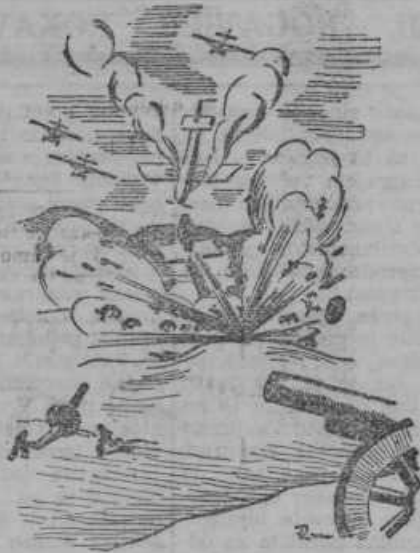
Vodilno letalo se dvigne visoko v zrak in usmeri avtomatična letala nad sovražno mesto

je, da je bil v letalu, ki je letelo okoli sveta, le en sam človek. Le-ta ne bi mogel vzdržati napora na dolgi poti, če mu ne bi pomagal tajinstveni robotni pilot. Po tem uspehu z avtomatičnim pilotom so uvedli robote na vseh ameriških potniških letalskih progah. In kakor vidimo, je robot prodri tudi v Evropo in se uporablja na nekaterih letalskih poteh. Letalski robot čuva pilota pred utrujenostjo, zaradi česar se pravi pilot lahko sprehaja po letalu, namesto da bi se držal napetih živcev pilotskega sedeža.

Iznajdba avtomatičnega pilota je silno važna z ozirom na vojno tehniko. Pri prometnih letalih delujeta dva pilota: živi in avtomatski pilot. Človeški pilot mora voditi letalo pri vzletu in spustu, avtomatski pilot pa vodi letalo od izvršenega vzleta do nastopa spu-

stitve. Na vojnih letalih pa mora vse to delo opraviti avtomatski pilot. On se dviga, leti in spušta na osnovi navodil, ki jih dobiva radio-telegrafskim potom od zemeljske oddajne postaje. Njegov mehanizem se avtomatično giblje, ustavlja in zopet sproži. Za držo ravnovesja letala je nameščen v letalu poseben mehanizem, ki spravi po potrebi ta ali oni motor v gibanje ali pa ga po potrebi ustavi. Danes ima ta mrtvi mehanizem gibčnost in elastičnost živega telesa.

Kolikor je važen in koristen tak letalski robot v miru, toliko strašnejši bo v službi vojnih operacij. Znani so že poskusi z avtomatičnimi letali. V tem prednjači Anglija, ki ima že celo eskadro takih letal. Ob priliki parade pred pokojnim angleškim kraljem Jurijem so že taka letala letela v neizmerni višini, na katere se je otvoril ostri ogenj iz topov vseh vojnih ladij. Ob tej priliki se je izvedelo tudi, da Angleži upravljajo z zemlje cele eskadre letal ter jih lahko brezžično odpošljejo na odrejena mesta, kjer mehanično spuste ves tovor bomb, kar povzroča strahovite eksplozije.

Avtomatična letala nalašč strmoglavijo s svojim eksplozivnim tovorom med topničarje

Avtomatična aviacija bo najstrašnejše orožje vojn. Zamislimo si samo v dejanja takega letala. Ali se bo letalo balo obstreljevanja, čeprav bi letelo prav nizko? Ali se bo ono balo zaleteti se v nasprotnikovo letalo? Avion brez pilota bo avion, ki ne pozna usmiljenja, niti groze in strahu. To je najsmelejše letalo, ki vse poskusi, ki se ne boji ne preprek, ne daljave, ne boja, ne težav, to je letalo brez duše, do skrajnosti drzno in nevarno.

Sigurno je, da bodo imela avtomatična letala povsem nov izgled, saj ne bo treba skrbeti za pilotovo udobnost in varnost pred izstrelki. Ves prostor bo na razpolago v glavnem le tovoru, obstoječem iz najrazličnejših bomb.

Avtomatična letala bodo vodili brezžičnim potom z zemlje, ali pa iz nekega letala, v katerem bo sedel radio-pilot in oddajal iz svojega izpodnebnega skrivališča ukaze avtomatičnim letalom.

Zamislimo si! Vodja avtomatičnih letal je dobil ukaz, naj napade s svojo eskadro ponoči sovražno mesto. Avtomatična letala, obložena z bombami, se dvignejo ob napovednem času, za njimi pa krene vodilno letalo z radio-oddajno postajo, ki bo vodilo podjetje. Vodilno letalo se dvigne visoko v zrak, radio-pilot v njem pa usmeri vsa avtomatična letala nad sovražno mesto.

Mirno plava avtomatična aviacija nad mestom. Namah se neko letalo spusti niže. Sovražno protiletalsko topništvo strelja brezumno na to letalo, ki mirno drži z ugašenim

motorjem navzdol. Čim dospe letalo nad vojaško važni predmet, se avtomatično raz nje sesujejo bombe; sovražni predmet zleti v zrak. Vzlic besnemu obstreljevanju se letalo srečno izmakne iz območja protiletalskih topov.

Drugo avtomatično letalo, vodeno radiovalovnim potom, nalašč strmoglavijo z vsem svojim eksplozivnim tovorom med topničarje, ki obstreljujejo letala.

S sovražne strani se dvignejo letala v boj zoper napadajoča avtomatična letala. Nekaj letal se postavi po robu, da bi lahko ostala avtomatična letala opravila svojo odkazano nalogo. Boj med temi letali se prične: avto-

Avtomatično letalo zavozí v sovražnika

matična letala proti letalom s človeško posadko. Neustrašeno avtomatično letalo enostavno zavozí v sovražnika in obe letali ob strašni eksploziji padeta na zemljo. Sovražnik je s tem utrpel večjo škodo, kajti avtomatično letalo je dokaj ceneje, a vrh tega ne zahteva ob žrtvovanju letala človeških žrtev.

Po končanem boju bi se podala avtomatična letala nad pristanišče. Obramba važnih postojank mesta proti avionom je bila ob koncu svetovne vojne tako zamišljena, da bi se nad njimi razprostrla žična mreža, ki bi lovila padajoče bombe. Mrežo pa bi držali v zraku ob robovih pripeti baloni. Avtomatična letala vzlic tej obrambi skušajo uničiti v pristanišču usidrano sovražno mornarico.

Neko avtomatično letalo se vrže na žično mrežo. Ker je polno ekrazita, eksplozira in mreža se raztrže na tisoče kosov. Sedaj sledi še prvi napad mehaničnih letal...

Avtomatično letalo se vrže na žično mrežo

Kakor vidimo, imajo avtomatična letala ogromno polje udejstvovanja. Noben protiletalski top, noben šrapnel ne more odvrniti od svojega cilja te neme, a grozne avtomatične pilote.

Že z majhno domišljijo si lahko predstavljamo, kakšen preobrat v vojevanju bo prinesla avtomatična aviacija v vojnah. To bo novo, a grozno orožje, ko ga bodo začeli uporabljati.

★

SMEJTE SE!

Moder odgovor

Neka gospa je vprašala prijatelja, kako bi mogla pred služinčadjo zavarovati sodček piva.

Ta ji je odgovoril: »Najboljše sredstvo je to, da poleg njega postavite sod vina.«

Ni njegova krivda

»Pred štirinajstimi dnevi sem vam posodil dežnik in šele zdaj ga prinesete nazaj!«

»To ni moja krivda, moj dragi prijatelj, če je pa ves ta čas deževalo.«

Velikodušen sinček

Mati: »Res si poreden in neposlušen. Mi je žal, da sem ti prej dala pecivo.«

Sinček: »Nič zato, mama! Če ti je žal, ti rad odpustim.«